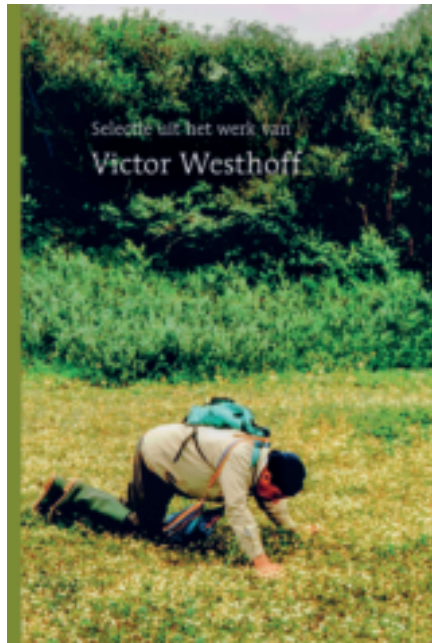

Om te lezen

Selectie uit het werk van Victor Westhoff

In het vorige nummer is ‘Natuurbescherming als hartstocht’ besproken, over de rol van Victor Westhoff voor de natuurbescherming in Nederland. Vrijwel tegelijkertijd verscheen ook deze bloemlezing, onder redactie van zijn vrouw Nettie Westhoff-de Joncheere. Dit zorgvuldig samengestelde boek geeft een boeiende dwarsdoorsnede van Westhoffs artikelen. Wat maakt de stukken interessant? Historie, nostalgie, inzicht in wat met de plantensociologie bereikt kan worden en de beschrijving van landschappen die er niet meer zijn. Verrassend is het om te zien dat de stukken geschreven door de twintiger Westhoff, al veel bevatten van zijn belangrijke, latere thema’s zoals in ‘Kotten zoals de NJN het zag’ (1938) over natuur en landschap van Winterswijk. In de kern een verhaal over plantengemeenschappen, maar verrijkt met geologie, sporen uit het verleden en jeugdbondsherinneringen. Ook zijn historische voordracht voor het congres van de NJN (Nederlandse Jeugdbond voor Natuurstudie) in Drachten (1945) staat erin. Onder de titel ‘Biologische problemen der natuurbescherming’ wordt het belang om leefgemeenschappen te behouden, in plaats van soorten, benadrukt. Destijds een invloedrijke, vernieuwende manier van denken. ‘Beken en beekdalen in Twente’ uit 1949 gaat in op samen met zijn vrouw uitgevoerd onderzoek. Drie maan-

den lang wandelen ze de Twentse beken langs en bekeken niet alleen het traject plantensociologisch, maar noteerden ook vogels, vissen, waterdieren, insecten en gallen. Als lezer leef je mee met de ontdekking, langs de Mosbeek, met stroomhoogveen, het enige in Nederland. De vrees dat ook dit gebied zal worden herschapen in landbouwgrond is niet uitgekomen. In ‘Bosmieren en mierenbossen’ uit 1960 relateert Westhoff treffend zijn eigen vegetatieonderzoek. Alleen door vegetatie én diergroepen te onderzoeken wordt het mogelijk: ‘echte in de ruimte af te grenzen levensgemeenschappen te onderscheiden’. De kennis hiervoor vraagt te veel van één persoon. In haar nawoord geeft Nettie Westhoff aan dat het internet de mogelijkheden voor determinatie vergroot heeft en dat zo’n veelomvatten-

de inventarisatie inmiddels tot de mogelijkheden is gaan behoren. Ook geeft waarneming.nl als bron van data steeds meer mogelijkheden. In ‘De Betekenis van de Heemtuin’ uit 1977, worden de verschillende betekenissen die een Heemtuin kan hebben onder de loep genomen, voor de meeste Oase-lezers niet nieuw. Specifiek noemt hij de verantwoordelijkheid die een heemtuin kan hebben voor het behoud van soorten die gedijen bij ‘vormen van milde en spaarzame door de mens teweeg gebrachte milieudynamiek’. Soorten als hartgespan, malrove, klimopklokje en borstelkrans hebben het moeilijk in een verschralend cultuurlandschap, maar ook in natuurreservaten. Zij varen wel bij de ‘intensive care’, die een heemtuinbeheerder kan bieden. Regelmatig komt zijn opvatting over de rol van de mens in het cultuurlandschap terug. ‘Vroeger deed de mens overal wat anders, maar wel steeds hetzelfde. Tegenwoordig, telkens wat anders, maar wel overal hetzelfde. Vroeger, hier maaien en daar knotten en dat generaties lang. Nu overal mais, snelwegen en woonwijken en in die volgorde achter elkaar soms op dezelfde plek. Ook bijdragen over schoonheid, Mozart en de muzische kant van Westhoff ontbreken niet. Voor wie geïnteresseerd is in Westhoff en in de achtergronden van het huidige natuurbeheer een boeiend boek. (Roland Brakel)

Titel: Selectie uit het werk van Victor Westhoff
Samenstelling: Nettie Westhoff-de Joncheere
Omvang: 320 p, hardcover, in kleur
Uitgever: KNNV Uitgeverij
ISBN: 9789050116619
Prijs: € 29,95